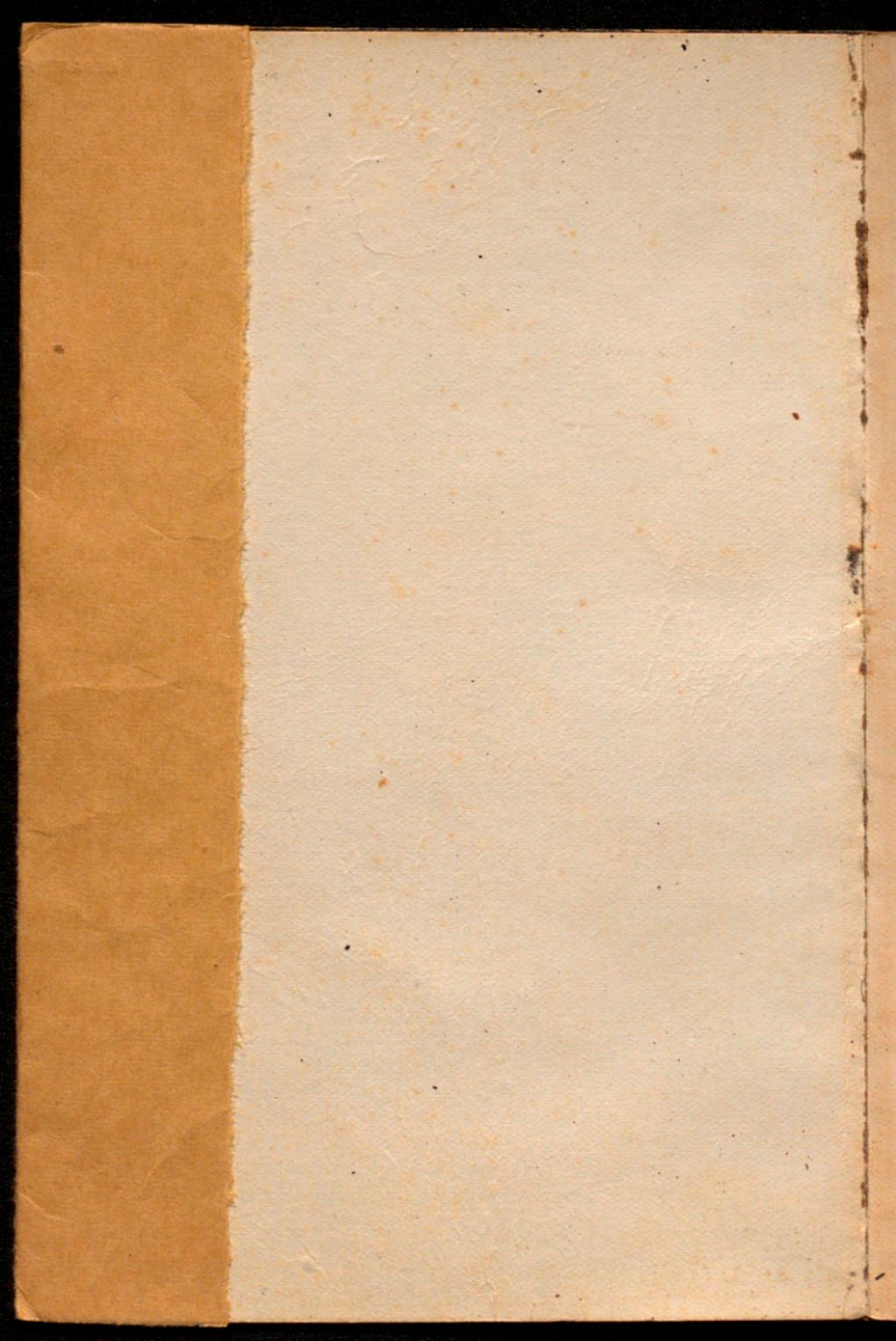
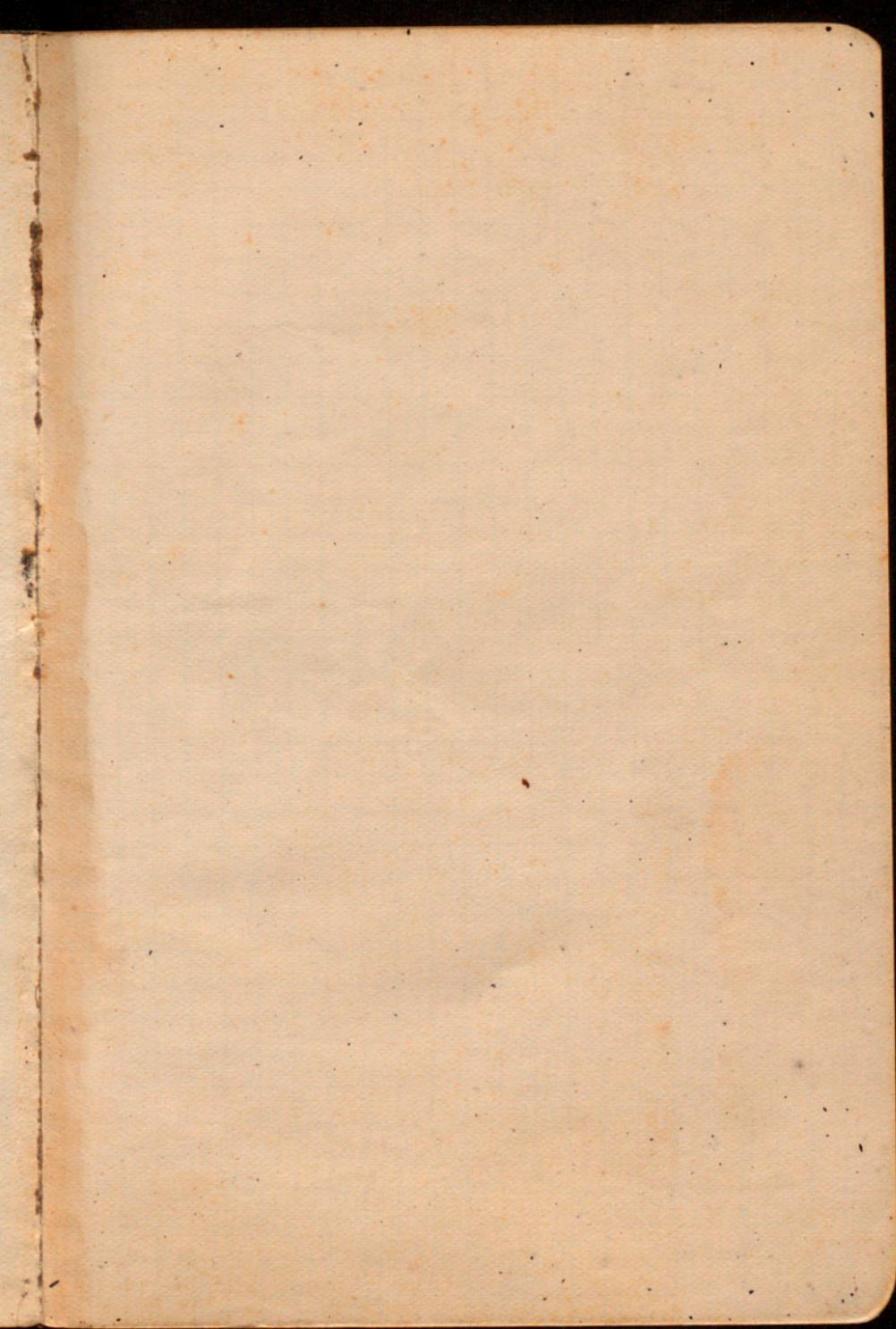

2: 29 decembre 1945 -
12 setembre 1946.

29-XII-45

Tinc un vers:

Mon àme est une chambre au pa-
villon du parc...,
i una idea que caldria per-
feccionalar i desarollar:

Une fenêtre ouverte aux souvenirs
et la timide porte ouverte aux songes
me fit un courant de regrets,
oh, ce présent!, dans l'âme chau-
bre.

x

Es licita l'expressió: pensar
en la mort? Aquesta rara ex-
periència de sentir-se viure i,
no obstant, veure les coses
situat en el punt de vista
del més enllà, és quelcom de

semblant a una hampa lata a la vida. Aquest joc de viure és insestrible dis del moment que revela les seves regles, tan arbitràries. L'home necessita apiar-se en un sistema de fes, de mana l'irracional ^{i voldrà viure-se;} i a l'eusens en pateix. Però els pocs moments en què se li permet d'ajustar un extrem del vel, són per què s'apropi de la follia.

Aquests dies no tinc res de sentimental.

X

Excellent, el 3er volum de les "Memòries" de Baroja.

30 - XII - 45

He intentat continuar l'elaboració de l'idea poètica que ahir anotava. El poc èxit que he tingut m'el compenja, en un altre sentit, ^{l'anàlisi} del recorregut diafànic del camí seguit fins arribar a aquest darrer intent.

Aquests versos,

Petite porte ouverte aux songes
des souvenirs, mes regrets tendres.

Où sont tes empreintes, mes songes,
mélancoliques espérances?

vam entenir-me els primers. Era a Barcelona, aquesta última estada a l'hospital, quan un estat-favorable al comui va decir-me el primers:

Petite porte ouverte aux songes...

Em vén agradar i immediatament

và brollar la continuació, amb versos impulsa, més que per una idea (que potser només és als dos primers) per la suggestió de les paraules.

Sobretot en el tercer, que gairebé no vol dir res i que només es justifica pel següent, però d'una manera que ^{(ja que) cellos altres} quedien totalment separats dels dos primers.

Es clar que d'aquella manera la inspiració quedava truncada. Per això vaig recórrer a una expressió més perfecte d'aquella idea amb els següents dos versos

Une fenêtre ouverte au souvenir
et la timide porte ouverte aux songes...

El canvi de metre és accidental; no així la substitució per "timide porte"

de l' antic "petit". Aquesta expressió nova era més recivida, per què donava un caràcter d' incertitud i de feblesa als "songes" meus. "Petit", en canvi, restava menys expressiu i, sobretot, decididament afavorat al tòpic del líusme i-zònic.

Deseguida vrigí el vers següent, i després de pugnes incertits quedaren així els quatre versos:

Une fenêtre ouverte au souvenir
et la timide porte ouverte aux songes
me font un courant de regrets,
oh, ce présent ! dans l'aure chambre.

La idea era sensilla i al mateix temps d'un cert valor poètic. La dificultat (i segurament del mateix temps l'error) es troava

al darrer vers. Calia expressar la conjunció en un present d'aquests dos moviments vers el passat i el futur que són, respectivament, el "souvenir" i el "Songe". Per la perfecció de la imatge comptava amb la paraula "regret" que en certa manera expressa el moviment de l'ànima tant en un sentit com en l'altre. Al mateix temps la imatge requeria la paraula "chambre": era la perfecció i l'unitat dels elements objectius, ^(aví) com el present ho era dels subjectius. I això en un sol vers. No crec que ~~magis~~ recivits (no fins el diccio-

uari a m'a per consultar-lo) amb la solució que llavors v'hi presentar-se'm:

Oh, ce présent,¹ dans l'âme chauvrière.
Però no m' allargo més en aquesta qüestió.

Potser era necessari que fracassés en la intenció de contínua. Era difícil ja llavors ^{proseguir en} ~~contínua~~ una idea que, en rigor, estava decididament concluïda. Per allargar la intenció era necessari inventar i la meva imaginació és desesperadament pobra. Per això només podria fer que acceptas una suggerció aliena més o menys vivac. M' agrada moltas que vaig rebre-la d'un vers de Verlaine

que no recordo ni he llegit mai però que, per intervindre en una escena de "Cavall de Bram", va repetir-me alguna vegada el Gabriel. Es refereixen nostàlgicament a un parc i només en recordo la impressió poètica. En realitat aquesta no queda limitada a aquells versos, però és d'ells que l'he rebatejat més intensament.

Pero, com diu, hauria de passar. D'allò només en va quedar, ja del tot diferent a la primitiva intenció, el vers que després ja citava:

Mon âme est une chambre au pavillon de parc...

Després, vaig abandonar-la.

Els avui que he intentat de com-
tinuar-ho decididament. No; ahir
ja vaig conseguir pensament a-
quests dos versos:

T'habite un pavillon ancien et solitaire
de ce palais offert à mon isolement,
i és precisament amb això que
avui m'he posat a la feina.

Però mi val la pena que pren-
gui el treball de detallar-la. No-
més vull copiar una unica els
resultats.

Com m'ha costat arribar a
quests versos per complir l'e-
tapa! :

et mon âme recevillle, tendre de sentiments —
talité; le total de mille vents contraires.

Pero si en això m'he quedat i, després de probatres encara més llargues i laborioses, he abandonat amb la forma segt., que no és si molt menys indefinitiva:

T'habite un pavillon ancien et solitaire

de ce palais offert à mon isolement;
je m'y suis étendu aux mille vents

polaires,

par mon âme et mon corps. Otent
frissonnement

tel seul le fond des vents exaltants
et contraires!

x

Lectura excel·lent de gran part
dels "Poemes analigrandulces" de
E. García Gómez. Quina nesvella!

31 - XII - 45

Es profundalement exacte que una idea total sobre la vida humana es pot adquirir dès de la mort, en el sentit de que humana una experiència de la mort situa l'home en el punt de vista anticític.

To l'he tinguda ara (vull dir agust mig-any darrer, a partir de finals de maig, del dia que a l'esquiss sang veig reure'm en niviatge prou curt amb ~~[anamnesis]~~ la mort per què hi haves volta en un plaç d'anys, pocs), aquesta experiència, i no sé si és per ella o humana d'acord amb ella que

he rebut la uorrt il·luminació, després de l'angoviosa distracció del meu equilibri anterior quan va fer-se un patent el fracàs dels afanyys dels ultims anys.

He abraçat una actitud, prou dogmàtica per què haves de desexistir-me'n amb gran dolor, en la qual m'havia sotmès a un esperit de moralitat cristiana, d'humilitat i passivitat, que, per ésser més ~~total~~ fondament seguit, anulava les ambicions corseades que d'un altre certat tot contrari em venien. I era en aquestes ambicions que havia

de realitzar-ho veraderament!

Tens que veig coneixes a
Julien Sorel no veig adonar-ho
des tot de l' origen de [agueta]
l'angovisa que llavors em dugué
el fracàs. Veig relligis les "O-
lympiques" i tot això volia
dir a la carta que veig es-
criure a B. No veig reixir,
naturalment.

De tot això potser només
hi havia de sortir un altre diag-
matisme. Però no; el fracàs
s'estenia sobre cores ~~enterrades~~ en
massa (^{canys}) i que potser creu una
maduració de tota la meva
vida. Per això, si d'una

banda no podia traslladar-me
a una fe igualment rígida, de
l'altra havia d'arribar a
un estil de uovetut que no
és, en el fons, més que un
retrbament més concient i
sincers amb les coses que ja
havia estimat, però desprovist
del dogmatisme dels estils
anteriors.

Què són jo, en el fons, que
no signi la meva mateixa
vida? I quin esqueua puc
creure verdader d'aquesta, que
no signi radicalment fals?
Per això em sento fidel a
mi mateix, abandonant-me.
Tot això ho enric bastant

en ped i en l'esperit del començament d'"Aeux Fontaines du Desir", que avui he començat.

x

Així vaig acabar el v. III de les "Memorias" de Bravja que m'han fet admirar l'home tant com abans m'agradava l'escriptor. Això va bé amb el meu hàbit de buscar, en l'aut, la moral i de veure en la bellesa una doctrina; m'ho dit, de no avuir-me a separar aquells dos elements de la vida de cada autor.

3-I-46

Tomas Moro: "Si tomo como ejemplo y considero a todos los Estados que hoy día gozan de prosperidad, vulgarmente dice, que sólo veo una conspiración de los ricos que bajo el manto del interés del Estado, se cuidan tan sólo de su propio provecho." (Cf. p. Heller, Ideas polit. contemporáneas, p. 24.)

Expressió típica de l'activitat resentida que denunciava Owen i d'un procediment de raons que, per sort, sembla que aviat també serà denunciat.

Es possible que, efectivament, els rics usin del seu poder exclusivament en benefici-

ci d'interessos egoistes; i encara, això, hi ha moltes raons per discutir-ho. Però, s'els pvt acusar d'impunitat? Si hauria en la seva actuació, si fos tal com diu Moro, abús de confiança? Evidentment, no. Des del punt de vista dels fets el seu poder és legitim, ja que existeix. És ridícula l'expressió: conspiració. Contra qui? altres poders han conspirat o conspiren els que tenen i han tingut sempre la direcció de l'Estat? Ya voldràu fer la pregunta d'aquest segon i veure si no es sent part interessada. Llavors potser

4. I. 46

Heu despullat una rosa vermella
tots els matins d' aquest mes indecis
els amics amics amics
i quines dents més blanques al mas legar-ue
el cor

19-1-46

Per primera vegada m'he sentit amb l'avidesa d'atresorar, - que diuen que és pròpia dels febles. Yo sé el valor que té complir amb l'obra de cada dia i amb una obra cada dia. No sé res del meu valor i fins dubto de que en pugui trobar cap. Però això que podrria fer, ho he de fer. Mai més he d'abandonar al futur el meu dia d'avui. Per això sento aquests quinze dies d'oblit d'aquestes notes com un breu en el meu recorrt i ^{així} serà sempre que torni a oblidar-les, mentre ~~temporada~~ la meva vida sigui un solitari enfrontar-me.

*

Aquell home que es tenuava en clau a l' habitació tenia una gran seguretat al negar-se a obrir, fos qui fos el que tragués, fos el que fos el que ell està fent - necessava vera daderament li convenia estar tancat, que ella no obria, i el descobriu ("no frangutí", no és així?).

*

A quell altre home, sempre que volia comprar-se un llibre, o anar al cine ^{confi.}, comprar-se un pom de margarides per tots els "sí" i "no" de la vida, havia de demanar-ne els drets a una persona ferrenya. I era tant ferid

que la doctrina d'acció que va animar-lo una vegada a la petita acció d'ell (aquella vegada volia una carbuta), va provocar la Guerra Mundial de la fi del món.

20-1-46

Acabada "Tina i la Guerra Gran" d'Eugenio, llibre de reconciliació, però desagradable d'estil i d'espiritu fins fer-me creure que només hi trobo acord per la passió, en llenç dins el "David Copperfield"; on ho busco, més ^{que} la literatura, una explicació i un record biogràfics.

9 - 11 - 46

Aquest estiu vaig creure'm a punt de canvi i en tenia esperança. Fins l'any passat periòdicament venia una temporada de descontent que aviat s'acabava entre noves esperances. Però la que tenia l'estiu passat va ésser l'última i ni a si mateixa es va conèixer. No queda res d'aquells dies.

Ara escriu aquí per què em sembla vagament tenir-ne obligació. Sé que més tard mi agradari' elegir això i que em sabré gaudir si no ho tinc. Es un horizonte al futur.

Per això, crec que has no puc

dis del tot que no espero res. Però ja fa molts dies que visco sense objecte, sense apassionament, envagut per les habituds que he pogut adquirir en els meus propers anys. Si els estats de consciència formen tota la realitat de la vida, fa temps que estaria mort. Però hi ha encara qualcom que em resti i és això precisament que queda al meu darrere; vull dir amagat darrera del meu jo immediat.

Amb els vint-i-un anys m'he trobat essent un altre. No solament en un sentit espiritual o anímic; sinó que també físicament m'he trobat well. Ara,

aguda sensualitat té tot un altre
sentit i mi he vist ~~que~~ estufat
per la vida, per qui no he
gostat aproveitar-me'n cada ve-
gada que se mi ha porat al
 davant. Ara, tot és diferent
 i potser és partint d'això
 que l'altra dia vaig di-
 que sentia una inèdita ani-
 desa d'aterrir. Efectivament,
 enllor és més impetuosa la ne-
 cessitat d'abalarçar-se des-
 l'instant i ara no he de
 perdre altre cop el temps. Però
 ja tot és diferent.

3 - III - 46

Sos mesos d'agost any. Com si no els tinguis presos dintre meu — més aviat com si estigués prí al seu interior, sense que la meva consciència coneixis "extraïr-los" — volria buscar-los i poguer-me extreure, per empapar-me'n el recor, la verdadera essència — allò que em faci comprendre com hi he viscut, per què m'hi he pogut sostindre, hi he pogut conduir la meva vida.

Fà temps que si em giro endarrera i busco al meu passat immediat com un sentit o una etapa o un avanç en relació al meu present, he de confess-

sor-me fracassat. Potser això més es comprendrà per què em sento deslligat del futur; és a dir, els dies no tenen per mi una impaciència d'esforç cap al futur, no hi ha en el que facig una deixa minució superior al meu gust immediat o a la curiositat d'un moment.

Què és això?

Fins fa uns anys, potser fins aquells mesos darrers puc dir que almenys havia viscut dels projectes que els deuenys han impulsat sempre als anys de formació de tots dos. Era per mi evident — és a dir, no m'era gens dubtós — que el meu

deure consistia en acabar els abusos, en el més extern, i) en conquerir un sentit moral profund així com en profunditzar un saber, uns coneixements que s'estenguessin a tot. Precisament per la vulgaritat — sense res de pejoratiu — d'aquest programa no hi ha dubte de que jo m'hauria de ^{suposar} apriat i animat pel seu fet de complir-lo, i precisament per què pugnés a complir-lo.

Quin és aquest fenomen, que a aquesta "ascensió" cap a una plenitud creguda del tot justificada, s'ha substituït un estat que potria dir-se pessi-

mista, de total incertitud i radical escepticisme davant de cada nou "sentit" que se mi ha-si proposat o que jo mateix hagi volgut imposar-me?

Les causes particulars d'aquest trānsit no pullen satisferme. En ciència - segueixo creient que hi ha feròmens essencials - hauria de veure-ho en això que he anomenat "aixecar el vel" és a dir, en l'experiència de problemes radicals que he tingut últimament. En efecte, en aquella vida d'abans, del fons de l'explicació que he donat, hi ha una radical confiança

avans en la validesa de les evidències que es tenen i es recullen de la societat; més ben dit, aquelles evidències, vistes sempre d'una manera "superficial" son prou absurdes perquè fundin una vida confiada. Però, amb l'ascensió de la vida i l'intel·ligència esclavé cada vegada més freqüent, d'una part la inanigació d'experiències radicals i noves que no enten dintre les explicacions adquides i, d'altra part, la proliferació de punts de vista sobre aquelles coses que abans eren pures curiositat sense expectació.

ristes per una sola cara amb la mirada superficial que he dit. Això produeix un enderroccament, segurament de graus molt diferents en cada ú, de les bases d'apòii que fins a llavors haurien servit. Estic temptat de pensar que en mi aquesta nova maniera de veure i agostar noves experiències, per haver aparegut quan pensava haver conquerit un criteri definitiu o almenys establocer cauri, no m'han permès de reconstruir o de iniciar "a novo" un món més ampli. Però, qui se jo? Per creure això hauria d'acceptar

punts de vista que no sé si
puc acceptar i em farieu una
teoria massa "psicològica", és a
dir massa llibresca.

Ara no sé res. La meva
vida va perdent de cada dia
dignitat i valor. No sé trobar-
ne el sentit. Per exemple, i què
significa que amb la meva
tia no hi ha hagi res, cap
por o cap rauament, que
ni' obligui a no fumar?

En definitiva, la meva
decisió és la segt.: fer, de nou
en endavant, el que els de-
més creuen que és la meva o-
bligació. Per ex., estudiar.

Potser amb el temps, o grà-

a curò mateix, arribare' a trobar-me. Es curiò que tu aviat hagi de creure bona aquella moral de fracassat. Tu creia que la vida seria més rica.

*

Potser des de feia molt de temps, l'única exaltació que vull conseqüir és la de "Pàludes". "Est état d'estrangeument" i una ironia...

*

Tenny va escriure'm. Quina mera vella, l'última envergo!

He escrit a Tenny.

4 - III - 46

Així he agafat:

1er: H. Schels : Sociología del saber.

2°: Schmitt : Estudios políticos.

3°: Dret Civil.

4e: Recasens : Pensamiento jurídico.

5e: Cervantes : El cerco de Numancia.

Amb això i dues hores de radio
semblaria que aquest dia ha estat
una maravella de plenitud.

Desgraciadament de res no he
tret cap substància. Saltut de l'una
^{cosa} a l'altra, sense repos.

Un dia com molts - com
casi tots.

7-III-46

No crec que l'Estat espanyol actual pugui caure, per què de dies mateix l'ataquin o a conseqüència d'una oposició de part del poble, ja que ha estat construït precisament en previsió de tals eventualitats. Aquest "orden espanyol" de qui molta gent parla i amb el qual garantitzen tots els incontrolats la seva por o el seu egriſmejí (o la seva inconsciència, sobretot), és només l'expressió de l'actitud conservadora que s'ha infiltrat a l'Estat i fins i tot a part de la Falange. Es vol mantenir un "status quo"

que, oh paradoxa!, no és tal, que no existeix. La guerra va rompre, almenys, amb la normalitat, i és un absurd total buscar la solució dels problemes (^{"seus"} actuals) d'Espanya en el manteniment de valors, homes, institucions, i maneres de viure que la guerra va fer desaparèixer.

L'"ordre espanyol", que umeu significa "manteniment de l'ordre" (i ja sabem quan s'aplica aquesta frase i quin sentit té), no més manté maneres i estils d'una època excepcional, degenerada i que umeu pot degenerar en un "caos"; la de la nostra guerra. Pel demés, les

realitzacions innovadores han estat
tímides i sense eficàcia; ha subsis-
tit l'"shaperlo", ha substitut
l'exèrcit, i ha substitut l'espera,
aquesta extraordinària esperança
de tots els espanyols, que és
ja tan habitual que segueix
quan ja ha desaparegut l'es-
perança. La revolució, que ja
era necessària, no era més
després d'una guerra. L'ordre
vivent que era possible crear,
organitzar, establir (la mag-
nifica ocasió espanyola) ha
estat estufat als espanyols, en
part per què l'altra guerra
imposava una activitat de de-
fensa, ~~però~~ però sobretot

per la falta de visió del govern.

Aquest és el meu ressentiment. La meva bona voluntat envers tot això ha estat insistent, pacient i inequívoca. Però, i aparte de tota idea concreta que jo pugui tenir sobre les bases d'una política espanyola total, aquella objecció fonamental em sembla que subsisteix.

Però no crec que res, si no és un atac exterior, pugui obligar a aquest govern a deixar el lloc a altres persones.

Ni tampoc pel seu propi moviment crec que ho faci. Franco, sobretot, sap prou bé que ~~desperem~~ si abandona, ni tan

sols aquell ordre policial subsistirà. En això s'aposta i per això segueix.

Que diferent d'això és el que volia José Ante.

19 de març

LA REBEL·LIO

A tota la gent que viu de la seva porqueria voldria escupir-los el meu fàstic a la cara. No hi ha res, res, — més que la mort! I sembla que ni ho hagis robat tot.

A domunt meu ha baixat el mitjà de Catilina. Som ja molts els que no suportem. Però, tots, ara somnis seríem capaços de solitud. Si ens la deixessim...

"Un dia he assegut a la meva falda a la Bellesa. — I l'he trobada odiosa."

Cap Wilde, cap Pater en podríà convèncer de que he de servir

l'ideal de l'Art. El drama
d'ells, però, ja el tingueren
a l'haver de satisfer-se amb
aqueell recurs.

No! No és l'Art, ni la
Ciència, ni la Moral el que
ens ha d'endur a dir si,
si, si. fins a la mort! T'he
tingut la humilitat, t'he
abandonat als demés, t'he
fet i t'he quedat del meu
sofriment, però; ja no! En-
gany; de sempre, com quan
m'he llençat als últims
llibres del món i de la
vida i he vist les estrelles
i les idees i he mort ^{dins} ~~cada~~
la pols que s'aixeca de

tot els prestatges de les biblioteques.

S'ens ha robat la vida. No tenim res més enllà del fast de cada dia perquè no ens volem deixar caure en un recó a pietat - el millor desí de l'home, ara.

Catilina podia viure amb aquesta classe de felicitat. Tenia diners, amics i una època en què tot era permès. Però més enllà li calien sacrificis que a ningú podien servir i que no sabia a qui entregar. Cèsar, Cèsar! El darrer crit.

21 d'abril

de tant en tant sento fàstic del que soís, de la meva vida i del que escriu aquí... Veig - i no sé si és lucidesa o malaltia - el baix de vestre que és ~~tota~~ aquella col·lecció de sentiments i frases. Tinc una irritació ressentida i aquella renúncia a la ~~aguda~~ pels del passat que representen aquests plans em podrien condonar al suïcidi, si no em li unités a substituir la renúncia total a la vida per la sensilla semi-renúncia a la vida passada que consisteix en abandona aquestes notes. Així aquesta llibreta vug començar-la en un estat

d'ànim similar al d'avui i, com he estat a punt de fer avui amb aquesta, abando-
nant-ne una altra que se-
gurament no em produïa
més fastic del que ara m'ha
produït aquesta.

Però aquest fastic (que s'en-
volta de sensacions de fugida,
enmig i d'una certa absència com
la mort) avui vull superar-
lo, o ignorar-lo, aferrant-me
a aquests planes morts i
definitivament buides.

Els tres primers mesos d'a-
quest any han estat d'una
tristesa calmosa i sense sentit,

brida fins fer plorar els àngels,
absent de tot i per força
oblidada. Si volgues trobar-li
quelcom d'interior per curar-
vir-lo i reverre-los, fracas-
saria. Només recordo la petita
ferida inconscient de cada
dia i em veig aquí, llegint
coses immediatament oblidades
o al centre o patint de sed
i gana, davant de cada "presse".
Tot el record és, entre nivells,
una breuza. L'horrible és la
pura importància, la infina
trascendència del meu estat
d'ànim, inconscient i vegetal,
i l'abjecció és que totes les
excitacions que entre tanta

borra distingeix soi purament
sensuals o reaccions a inco-
moditats. casi sempre fisiques i
brutes, quan minals.

Naturalment, aquest tò m'el
dieu aquest dia i penso que
és d'altre, avui, trobaria a
tota la meva vida, ~~però~~
~~de tota la vida~~ casi. En
aquest "casi" està tota la
diferència.

22 - IV - 46

Em molesta escriure aquí.
Em veig, com si tinguis qualcom
de valor a dir, esforçant-me
per aclarir-ho i anotar-ho.
I sé que això que he escrit
no interessa a ningú i que
ni a mi mateix em ser-
veix. No sé escriure i el que
voldria dir no consegueixo
mai dir-ho clar i meus
negades m'en allunyó enduit
per una frase o una ima-
ginació que, omplint paper,
sembla que satisfaci les me-
ses ganes d'escriure alguna
cosa.

Ara escrio per què sento

la necessitat d'expressar el meu estat d'espiritu.

Acalo el dia amb ~~una~~ la consciència embistida de que la vida que faig és miserabile i trista. He perdut el dia i he repetit tots els dies de fa molt temps, al perdre'l. Fa molts dies que no m'ocupo en res i que passo les hores mig inconscient i mancat de la pròpia companyia, llegint sense llegir o bostant amb el cap brut o fracassant al procurar d'escriure alguma cosa. Horres i hores seguides he estat aquell bosta immòbil i desocupat sense pensar en res, cosa abolidat.

Ara escrio això per què fa

temps que tinc l'hàbit de pensar que he d'anotar aquí la meva vida. Mentre ho scrio vaig pensant que, ~~atínguixat~~ passat uns dies o uns mesos, voldré llegir-lo. M'adorno de que és quis i pobre d'una manera terrible, tot això. Scrio malament i no tinc clar el que he d'escriure. Tot haurà qui redacta diari té present un cert lector i, en el fons, és per ell que l'escriu, he llegit. Segurament aquest lector sóc jo mateix i m'a vegonyeixo de la mi-sèrie del que scrio.

He passat un dia brut i trist. Com així, i com molts altres

dies que ja no recordo, no en té
interessat per res. No pue llegir
ni història, ni filosofia o Politi-
ca, res que signi idees. No n'a-
consegueix l'interès. Al llegir-ho
tinc present la inutilitat de
tot davant de la mort. No hi
hià cap gran sentiment, en això.
Més aviat és una pobresa men-
tal que ho empêtils tot i
que és incapaci d'evaltar-se
per res. Amb l'esperit envilit
per aquesta idea que mi envolta
com una boira a la qual que esti-
gués habituat, només mi interessa
pel que em dugui a la ima-
ginació cap al plaer. No es pro-
piament purugrafía. En tot

cès, unes ho fóra la que avés presentada amb certa decisió artística. No vull dir temps que signi per refinament o per qualsevol altre cosa, ~~unes~~ signi ~~amb l'art que m'interessa~~ rati del mateix ordre que necessiti la condició de l'art. Es més aviat per què unes són sug- gestiones temes, fases o expressions usades artísticament. Però això no té cap importància.

les de maig

Quan penso en Espanya i en la política d'ara no puc desprendre'm d'un pessimisme que s'ha m'ha insinuat recentment i que ho envolta tot, sobre l'interès i les ventatges que pugui haver les ambicions i les idees que se m'audeixen. Considero que, malgrat el que es faci, és el més probable que no tingui cap resultat. Espanya és un país fracassat, en el sentit, no d'una necessitat abolute, si no més aviat de que és difícil que els esforços que caldríeu per tornar a posar

aguest país en marxa no solament tingui algú el valor d'iniciar-los sino també querer iniciar-los. Seria possible, comptant amb un grup decidit i sotmés a una disciplina d'intel·ligència i d'esforç, superar els immobables obstacles que impedeixen l'actuació sensilla i clara d'una sola personalitat. Però ¿és possible comptar amb aguest grup?

Per això, degut a que veig Espanya com sense constitució, sense estructura social, sense densitat cultural, sic pessimist, millor dit, estic pràcticament desenganyat. Abans ja de gue-

intenti un esforç per obtenir
algunes idees sobre la política
que correu, per ara i pel futur,
posar en pràctica a Espanya,
en ve' un adaptament
destructiu que ho inutilitza tot.

Deia que aquest pessimisme
ho envolta tot. Vull
dir que quan en veig assu-
git aquí, al costat de la
finestra, voltat de llibres i
papers i sentint els zorolls
de dius i de fora, i m'ado-
no de que estic construint
una teoria sobre la "rege-
ració" espanyola, en ve'
al davant el contrast o, més
bou dit, la oposició que hi

hi ha entre projectes tan aleatoris
i de tan llarg plaç com els
d'una política espanyola, i la
inmediata d'una mort nece-
sària, ineludible. I aquest con-
trast, aquesta opòsitio, els veig
casi constantment en tot el
que faig i sobretot en el
que penso, projecto o imagino.
Ho envolta tot.

Però l'important és que
és particularment en la políti-
ca que aquest contrast pren
importància i es converteix
en decisió. En la construc-
ció de qualsevol política es-
panyola és essencial el desa-
nim. Previa o posteriorment, a -

pareix fort, dominador i casi sempre és per enderrocar-ho tot. Precisament per què es tracta d'un país sense constituir, desproveït de conductes reguladors que uneixin, per sobre o per sota, cada grup, classe o professió i creïn la solidaritat ineludible, més enllà i per sobre de totes les oposicions i no solament en un pla de cordialitat o reflexivitat sinó també en el de la rigorosa necessitat material, precisament per tot això que diu és per què els projectes polítics comencen tots en el pla més elevat, el de 'uns principis

constitius que cal imposar.

L'obra, de fer-la, seria a força de fe i voluntat inmena, que hauria de portar-se a cap i en més temps del que és indispensable per satisfer a qui hagi d'iniciar-la.

Per això la política espanyola és essencialment una "girada de bruit" darrer l'altra. Encara no s'ha arribat a l'"edat administrativa".

L'administració és, podríem dir, l'instrument d'aquesta solidaritat o vertebració política que no es troba a Espanya. A Espanya només hi ha política reformadora. Es a dir, política

de salts i impulsos, de destrucció
i de devodre. En canvi, la polí-
tica administrativa és essencial-
ment continuïtat, la suposa;
exigeix.

M'adapara la pròpia necessitat.
Libertat.

7 de maig

A Tarragona, a enterar-me de la meva situació militar.
Estic lliure fins l'any 47, almenys.

He passejat per la rambla
i he contemplat el mar. Ale-
gia de sentir-me lliure, amb
una sensació d'alliberació va-
dadera cap a un futur que
no hagués pogut esperar fins
ara. Curiós, ja que només
m'han donat una gràcia
negativa: la de deixar-me
un any i, si vull, sis anys
més. Però no podria esperar-me
d'això, més possibilitats que
les mateixes que he tingut
fins avui.

Ara que és sempre sà fugir de les gratac parets quotidià-nes i de les obsessions que s'hi dipositen. Aquí, a Tarragona - tan poca cosa! - m'he sentit, al sol i a l'aire del plaer de mirar, de sentir i de sentir-se, haver de novel·la, de novel·la temolosa d'esperances.

Sentir-se, després de tant de temps, solidari d'agost petit nivó del destí! El més bell, dels destins, és el que dóna, sempre, iusgotables esperances.

Quin hivern - quin any, dóniu men, agost! La des-

pesació, la tristesa, l'engretement, la vibra i elざ
quietisme m'han torturat
i dominat.

Pogues sentir-me sempre com
avui, amb els braços una
mica oberts!

9 de maig

L'optimisme d'abans
d'ahir encara em dura molts
en forma de pressions inter-
mitents sobre l'ànim, com
a onades d'exaltació i
d'alegria. Aquest nivell se
m'apareix com un lível
forç i humit que ha gué
hagut d'atra vessar per arri-
bar a la fi a una
plaça ampla i plantada
d'arbres frescos i assolellats.
Tinc els exàmens i el
remordiment d'haver perdut
jjors anys!!

20 de juliol

Així, llegit:

Ortega: Del Imperio uruguau.

Azorin: Félix Vargas.

Començat l'història de L. Horro.

Al matí, estudiant Civil, en continua fuga, al voltant del Bat, de tots les teories i de tots els projectes.

Fullejat "En la Soledad del Riu".
Mera velliss.

Serenitat. Necessà omplir el brut d'aquest diari. He de demostrar-me que aquesta serenitat no puc perdre-la.

A la tarda, bastant més feísc, inventiu i físicament.

22 de juliol

El dijous vau enviar a en Bedós una carta llarguissíma (64 pàgines) que volria que servís per recomençar la nostra amistat. La vau enviar en un estat d'evaluació serena que després apli-
carié, convençut de que li manifestava quelcom de nou
^{que seria ja} i permanent en mi. D'altra banda, amb aquest estat s'hi complicava, provocant-lo i accompagnant-lo, l'afecte que sempre li he tingut - Po-
trefot el record del meu afec-
te primer per ell : de tot

el que, llavors que vaig conèixer,
m' impulsava. Per això vaig
creure a l'escriure-li que
l'estat en què en trobava
era, molt més que una cosa
nova, un retrobament, més
complet i assegurat, amb
una època nova en la qual
l'afecte per en Pedros era en
mi quelcom de molt central.

Així aquelles coses encara
seguien creient-les. Crec que
el que vaig comprendre el
dimarts (aquest és el dia)
i que vaig expressar-li en
plena exaltació, si ho seguia
meditant, si hi sóc fidel
a tòns, pot constituir una

vara bastant ferma per la meva
vida, des d'ara. Però no crec
que sigui tant nou en mi ni
tant més que sigui merament
un nou reconeixement amb
els impulsos i els valors que
sentia fa quatre o cinc anys.
Es, a més d'això i més
que això, la matèria meva
manea d'ésser de sempre,
però més clara, més serena,
meyys entorrida per motius
externos o per disconcerts in-
tius sense prou justificació; és
a dir, amb les mateixes
febleses — que és això el que
interessa. Si espero, doncs,

que la carta que vaig escriure
a en Bedós pugui restablir
la nostra amistat, no crec
ja ara, com creia a l'esi-
criure-la, que Siglo es pu-
gui conseguir per una sim-
ple expansió nova que m'a-
costi al seu esperit i que,
obrant per simpatia, acosti
al meu el seu. No mec
que a la carta em presenti
diferent de com em presentava
abans. Sempre igual, el que
expressava a la carta era del
tot circumstancial i inoperant
mirant a l'afecte que ell
pugui haver'. Si no existix
tal afecte, aquella carta no

cree que el faci canviar, ja que
hi segueix essent el mateix.
Però potser, si segueix existint
(Suposant, com crec, que, always
en potència el demostren les ca-
bes seves que giendo), servirà
per preparar una neteja a
tots de tots els recels i
incomPRENSions que embauen
la nostra relació.

T'ara cal que sigui perfec-
tament sincer en relació a en
Bedós. Sé que és constant en
mi el desig de que siguem
bons i perfects amics. En tots
els moments m'he girat cap
a ell. Per això puc situar
perfectament en ~~—~~ l'afecte

la tendència que m'hi condueix.
Però hi ha molts i extensos
espais de temps en els quals
aquesta tendència no té colo-
ració afectiva. Això vol dir
que és ~~una~~ un afecte feble
i com "d'últim recurs" el
que fa per ell? No crec que
signi així. Crec més aviat
que això demonstra que és
una sòlida i autèntica a-
mistut, completament aparta-
da d'altres estils d'afecte
que he sentit i que, no
menys sincers, son, no obstant
completament diferents i, d'al-
tra banda, operats a el que
en Bedós mateix pensa que

ha d' ésser el costre. Sobre això prudentment, val més callar. I a més demostra que la meva vida afectiva és pobre. Sobre això també callo, per mansa salut i per què voldria que no fos així.

#

L'estat d'àvius que v'hi fer-me escriure aquella carta consisteix en el següent.

Però abans cal que digui que estava preparat per una sèrie de causses, de les quals enumero les negatives: el fracàs continua de la meva vida fins aquest darrer any, inclòs; el fracàs en els afectos, el fracàs en la

intel·ligència, el fracàs en els projectes, els estudis, en l'activitat tota; el sentiment d'impotència que això em crea; el fastic complet que em va dominar ulti-mament i que aquesta llibertat expressa em sembla que bastant bé; la falta d'ambicions em que he viscut, cada vegada més, fins ara; el fracàs, finalment, en la felicitat, en fracàs absolut de la vida ja que res del que he volgut ho he conseguit, ni tant sols intentat (només ho he "pensat"); etc. etc. La cosa és complexe i, en rigor, amb això no ho dit res, per què hauria ~~de~~

d'explicar-me les raons que en principi podríen ésser de moltes classes, però que en mi, i això és el que importa, són ben concretes i exclusives de la meva maniera d'ésser. I són aquests raons les que m'hauran conduït a considerar la meva vida fracassada. No puc, ara, explicar-me!... Ho deixo estat.

Les causes positives: descobrir, a finals de l'any passat, que m'havia inhibit en les meves ambicions, per raons faltes i imposicions exteriors, per prudències i humilitats i pors i timideses innecessàries i mentidores. Stendhal, Montaigne.

Potser també comprendre que era possible viure, bé o malament, fora del judici dels derris. Però això molt obscur. Potser només en la forma d'insolència i aggressivitat familiar. En tercer lloc, descobrir la mani rat de la raó davant del sentiment moral, per ex., de la vida en general. Per últim, inmediatament abans de què arribés aquell estat, serenitat completa, comprensió clara de la filosofia, intel·ligència puntual, àgil i expansiva, estat de confiança general; de benestar físic. Ah! M'oblidava de que fà dos mesos vaig tornar a projectar vivament

en els meus estudis.

Em desanima una mica la imparpabilitat del que he escrit. No sé si, al relligar-ho més tard, conseguiré complir cada frase del fet corresponent^a que aludeix. Les interpretacions de la pròpia vida són el més variable i fugissen i puntílement d'aquí dos mesos el recert el hauria ocupat per aspectes que ara oblidó i en canvi no conseguiré evocar tot el que ara tinc present. A més, tot això hauria d'estar explicat. Tot està lligat; i és interdependent. La separació que estableixo entre cada aspecte i

d'una part una certa ciència que faig a la realitat i, per altra part, en la realitat es molt molt més ~~rica~~ i plena d'implicacions. Però no puc fer-hi res. Si no he conseguit explicar-ne les causes, almenys pros-varié de definir l'estat d'exal-tació en ell mateix.

Consisteix, deia, en el segt.:
"El recert de projectes que fa quatre anys tenim en Be-dos i jo (la nostra pròpia amistat, viaje a la bellesa "et tout et tout") i de l'exaltació meva d'aquell temps, la meva passió i el meu entusiasme, la nostra alegria

sense violències, l'absoluta cri-
fiança en els deus, en els
morts mateixos i en el futur; tot
aquest recorregut va nigrir da-
rent meu amb una suau
violència, dolçament, amoro-
sament penetrant-me. Vaig obli-
dar tots els mòtius de tristesa
i desconfiança que de llavors
ençà havia acumulat i vaig
sentir-me com llavors, plè
d'alegria, amb una expan-
sió total de mi mateix, con-
fiat en tot, amb una clara
experiència de que era possible
ser bo i afectiu i alegre
i felic eternament. Feia de
nuu, projecte amb un Bedis,

el veia altre cops i jà un moment davant de mi i prop de mi. Fora d' ell, el meu afecte bullava sobre tot i, més enllà del present, cap al futur. Ia mateix, al recordar-ho, torno a sentir-me (avui, dia negre i frigid, com el d'ahir) càlidament penetrat d'una nica nica de felicitat.

Vaig creure que era possible superar tots els meus errors i febleses, totes les meves insuficiències. Més enllà de la timidesa, aquella alegría em garantitzava la confiança. Més enllà de la

fidelit, la cordialitat. Més en-
lla del ressentiment, la ge-
nerositat.

Vaig creure, i així ho
vaig escriure a en Pediò, que
una nova qualitat de l'esser,
una nova i extraordinàri-
ment bella manera de creure
de sentir i de pensar (de
pensar, al darrer lloc), l'a-
cabava de descobrir.

L'alegria com a principi
moral!... En tot cas, si, un
principi moral. En efecte.
m'adonava de que fins ara
havia viscut oblidant-me
completament de l'aspecte
ètic de la vida, abusat

a la dissecció intel·lectual
de la realitat. La intel·li-
gència havia fet, aquesta ve-
gada, obra satànica.

Tot això, en pocs mo-
ments. El dimarts i els díes
següents, fins ahir, vaig esse-
certinticament felic. Amb ple-
na serenitat.

Ahir, després de caure en el
meu hàbit, vaig perdre tota
frescor i avui en dura l'as-
secament i la frigidesa. (Pot-
ser tot aquest procés de de-
cadència es deugut a això?)

Però crec que avui, en
fred, completament desapa-
ssiuat, puc concloure.

I la conclusió consisteix en situar el centre de la meva vida en un lloc més profund; en aquells determinacions que costé la voluntat i que, quan tot s'enderroca, la voluntat mateixa, per interm impuls, pot seguir sostinent. Vull dir que he de fundre com a regla el criteri la felicitat o infelicitat que del èxit o el fracàs en qualsevol aspecte de la meva vida pugui sobreocurrir-me, a la periferia de la vida. No he de sentir un afliixament de la meva intel·ligència; tot em demosta que amb la mateixa felicitat pot

convertir-se en una expansió
més vellora. No he de deixar-
me caure a la tristesa que s'eu
hi a sobre. Dins de mi està
l'aprofitar-la per esforçar-
me en superar-la. Tot això
que fins ara em venia i
em fugia sense advertència
ni explicació, queda relati-
vitat dins un àmbit més
ample: el dels meus pro-
gràmits. En efecte, he de
llançar-me sense dubitació,
dins la carrera; dins l'estudi,
aguest any, del llatí, del
grec; l'història antiga; i
aguest hivern, si tinc salut,
dins l'activitat social. Col-

labor al periòdic del S.E.U., bus-
can activitats i relacions en a-
quest aspecte, etc. Preparar-me
i preparar les meves oportunitats.
Això, que és tant concret, és
l'inic raonable. Això ha
de donar sentit i projecció
a la meva vida. Així viu-
re dius la realitat.

Ara ve', també ~~existir~~
he de fer-ho, això, d'una
certa manera; i aquesta ma-
nera consisteix en esforçar-me
a rebutjar, a expulsar ra-
dicalment tot estat negatiu
dius de mi. Tinc els meus
tinc la tècnica. Consisteix
en pengir-se alegria, quan

no es sent; en decidir-se
i apuntar les coses, quan
es dubta o es tem. L'a-
legria i la confiança com
a mètode i estil de vida.

Per últim, es necessari
que això no vagi fent, rea-
litzant, modificant i re-
constituint, conscientment. Es
a dir que, en el possible,
no m'he d'abandonar mai
a res de sobrevingut ni
mai he d'oblidar el
que he fet. He de comptar
les meves passes i he de
saber sempre quan he fet
la primera i quan faré
la darrera.

Tot això es molt fet
i construït. Però, d'en
més, altra cosa faria fàstic.
He d'ensenyistrar-me en
la felicitat.

—

Ara al matí, llegit:

J. López Ibor: Pàtinx ètic del xpañol (Escrí)

Ortega: Sobre la sobrestia xpañola
(dos assaigs que es compleixen:
el que un ataca, l'altre ho elo-
gia), i

Ortega: Prologo para francesos.

A Ortega, com als poents - però
per altres raons - només he de
llegir-lo quan sobreixi jo ma-
kin i l'envigueixi. D'altra

mancera, és inútil: ni el se'n
de menúria.

A la tarda, primer, ocupat
en aquella llibreta. Després, llarg
passeig per aquest bosc. Cap a
dalt, una família ajaguda -
dia de camp. He vist, ni ha
semblat veure, les caunes d'un
"príncec". Hawia volgut a -
costar-ni-hi i ho donat vol -
les estupida ment per allí, no -
les tenint-las i no tenint-ve
cap resultat.

Després han vingut la mare
i el gabriel. S'ha acabat
la solitud i, segurament trau -
bei, la tranquil·litat.

Després de sopar, al "temps"

uis meditant, uis delectant-me en el sabor afectiu i gojos que al final d'aquest dia se m'ha ofert — no com al matí i la primera meitat de la tarda, secs i gelats en la incomoditat, la truitut i el més dolorós desaffecte.

23 de juliol

L'espanyol és incapç de considerar l'Estat com una "cra", una entitat desligada de les persones que l'ocupen "hic et nunc". Per ell, l'Estat és sempre aquest govern, concret i determinat que ara li mana fer això i allò, també concret i determinat, i que per agra-

general, per què són coses que no es refereixen al seu interès particulars, sinó a un interès general que no "veu", que no compren, se li ~~ha~~ ^{ha} apareix com una imposició d'una altra voluntat, equivalent a la seva, sense cap classe de superioritat intrínseca, ~~ni ha~~ ^{que té} com una voluntat que en aquell moment determinat té la força, però res més que la força.

Per això, l'Estat es presenta sempre a Espanya com una imposició. L'Estat a Espanya no té mai força, però es presenta sempre com una

força. L'efectiva llibertat a Espanya és sempre, d'un punt de vista general (per certs individus, rars i extravagants, qui no accepten la homogeneïtat social imperant, no es així), molt més gran que a França, p.e. Però els espanyols s'hau sentit sempre incomprendes i com opriunits per tots els governs.

Ma bé, aquesta opressió no consisteix en que Espanya sigui opresora, si no en que ells, particularment, estan oprimits, perseguits. Es senten individualment perseguits. De vegades, aquest sentiment ells converteixen l'affirmació

de que tota Espanya està opri-
mida. No tenen casi mai corri-
voració general, quan volen de-
terminar en quines coses hi ha
opressió a Espanya. Els que
~~expressen~~ l'esclat assintenen a
la seva afirmació de que
Espanya està opriimida, no
fan per altres raons, també
originades en un sentiment
d'individual opressió.

E'estat a Espanya no
està mai segur. No es que un
Estat determinat no estigu-
eixament en el país; no es
que les seves robes siguin
mal fetes i provoquin la re-
bel·lia. No es que la opinió

pública sobre els seus actes concrets li signi desfavorable, així com l'Estat en si mateix no té justificació en el centre del campionat. L'Estat a Espanya no ha estat mai un mal menor acceptat i recorregut i voltat de l'eufòria popular. L'Estat ha estat sempre un mal menor que s'ha convertit en el mal major, en l'origen de tots els mals. Naturalment, no dels mals d'Espanya, diguem el que digui, si no dels mals de cada individu. L'espanyol atribueix tot, des del mal de caixa fins als seus fracassos

auvorros, a la mala voluntat
de l'Estat.

La contraposició entre l'estat
i l'individu és una con-
traposició superlativa. No és,
com als altres païssos, una
contraposició entre l'Estat, que
representa la societat, que
és per tant la societat, i
les tendències de diferenciació
i vida individual, personal,
anti-social, de l'individu.

Si no que és una lluita en-
tre un individu que mana i
l'individu que no es vol di-
xar manar. Abrams mateix de-
que el que mana l'Estat i
cada funcionari seu, sigeui

considerat com una incomoditat, el fet sol de que li hagi algué que mani ja provoca el descontent, la intuïcions rebel·lió.

La crítica de l'estat s'ellegeix tant irresponsable, arbitrària i per força mentida com en aquell país. Fins i tot en les persones que per la seva cultura tenen els meells de l'orientar positiuament la seva crítica, es diria el fet absurd. L'absolutitud màxima de que, abandonant continuament del govern, no s'esforça en formulars eficacament la seva abonaduació. Aquí es revela clarament que el centre del

descorrent no radica preci-
sament en les actuacions de
l'Estat, sinó bé en el mal fet
de que l'Estat existí.

La sola existència de l'E-
stat exaspera als espanyols, per
què l'Estat és per ells més
una imposició de certa indi-
vidual voluntat sobre la vo-
luntat pròpria, que té el ma-
teix valor, que està situada en
el mateix lloc que la vo-
luntat que s'imposa. L'spa-
nyol no conceb l'Estat com
una entitat subsistent sepa-
radament dels seus ocupants
d'un moment determinat. No-
uis en veu la realitat fàc-

fica de l'individu que mana i el que obedeix, ja signi el que mana el pròpi "Xef de l'Estat" o el seuill burocràtic o el guardia de la circulació.

I això és degut a que no veu l'altre fet. L'altra realitat, tant brutal com la primera (tota realitat és brutal i ens canvia el camí sense advertir-nos ni a diu obligant-nos a acceptar-nos-hi), la realitat social. L'Estat és només una emanació de la societat i encara que tinguï principis propis, és de la realitat que es moueix i és a la societat que es troba el

seu origen, la seva justificació i allò que el costé.

Doncs bé, l'explanol no té una introducció fàcil i adequada de la societat. Per conèixer la societat com qual cosa de diferent i superior a aquests homes amb els quals tracta, xerra (com ja molt sovint) o es baralla, ha de fer un esforç superior a les seves possibilities. La intel·ligència, la simple visió de les coses, està condicionada per la pròpia vida de tal forma que la vida és la última possibility intel·lectual de l'home. Només allò que ens ofereix la

vida podem concebre-ho. Donesbé,
a l'exemple no li és donada,
a la seva vida, la possibilitat
de concebre immediatament
la societat.

La societat és quelcom
més que una cosa imposta,
és a dir és quelcom que
te'lligam amb la nostra in-
timitat, que ens és vivent i
existent com a necessitat i
realitat amb sentit, no
més quan l'home te'con-
fia amb els deus, ja
agui admirant-los, o estimant-
los, o bé sent-los mòdolis
de les nostres preocupacions,
~~és a dir~~ com en el pà-

sament, la investigació, o sensillament ~~com~~ la riquesa, que no és el granx individual ~~per~~ limitat a la individual subsistència, anò be' ~~tant~~ l'activitat d'enriquiment purament gràfica, més enllà de les necessitats i els gustos del que s'hi dedica.

Dones be', l'exemplar no té interès per totes aquestes coses. Per l'exemplar el centre ètic radica en la pura i sensilla independència humana. No ja independència en les idees o els sentiments, que això

ja partim del fet que primàriament no l'interessa i que l'interessa acostuma a convertir-ho en instrument d'aquella diferenciació, si no independència en el pur existir. L'exerciciol està sempre a sobre de si mateix, amb la idea fixa de trobar un bon aspecte. Ara bé, aquest bon aspecte consisteix en no estar corroburat per res, en trobar suficiència. Això fa que per ell la veïetat sigui primàriament la insolidaritat. Es incapç de' omis-tut, de col·laboració en

cap activitat; si se n'illa-
ment in solidari. Allò que
en la vida política s'ap-
presentava com a inindi-
idualisme, en la vida so-
cial s'aposa revela com a
insolidaritat. Però cal re-
marcar que aquesta inso-
lidaritat i aquest inindi-
idualisme són en el més
extern, si a di's comunicaix
solament en existir apart,
però no exigir, en el pa-
sament i els sentiments
cap diferenciació. Precisa-
ment per què aquests aspec-
ts són en l'espai i el
temporal secundaris: despreciables.

és pel que a Espanya les opinions dominants són estremadament les mateixes i completament homogènies. En realitat, no interessen i són el "fonsos-uele" de la sabiduría popular. L'espanyol, en el seu esser, no té res d'individualista. Al contrari, no té el sentit de la selecció; per ell tots els homes són iguals: tots són homes. Cap valor superior a la pura humilitat els porta a diferenciar i a diferenciar-se.

Doncs bé, l'espanyol no té una percepció de

de la selecció, de la diferenciació humana, dels èl·fants reials, de l'existeència objectiva d'un organisme reial. Això naturalment provoca el que efectivament no existeix una veradadera societat espanyola. Espanya és un país sense jerarquies, sense diferenciació de "pocs i molts". Tot el més li ha vies i pobres. I quan una societat està reduïda a això, torna la missió: entredorar-se.

Doncs bé; aquest estil espanyol de veure, millor

dit, de no veure la societat
i l'Estat, imposa a la
vida política uns fons
peculars. I el primer que
s'en pot dir és que és in-
palpable. Les idees en joc
mai expressen la realitat.
La realitat està situada
més al fons: a la pura
"real gana" espanyola. Mai
s'ha de buscar qui pensen
els espanyols, si no el
que els dóna la gana de
volgues. Però això no s'pot
saber mai mirant el que
expressen, si no a la força
que tenen de volgues el que
expressen. Per això actual-

ment la situació política
és essencialment estable. I's-
panyol, avui, més que téus
el poder de l'exèrcit que
maneu, es tem a si mateix.
I tot el descontent que a-
cumuli no l'obligaria a
moure's del que està vi-
gent.

X

El pensament, quan és verda-
der, és expansiu. Es diu que
és impossible pensar una sola
idea, si no es pensa, en pro-
fundia, en tota la realitat.

Doncs bé, una cosa que
en passa molt sovint: pivo
en un tema i arriba al moment

creador, al moment verdader del pensament, a l'expansió. S'una veritat salto a l'altra il·luminant-les tot. De vegades aquesta cadena es prolonga tant que puc el punt de partida i l'objecte verdader de la meva consideració.

Doncs bé, quan, com avui, he conegut aixant aquesta sèrie de pensaments, és possible que l'oblit de la verdadera intenció dels pensaments, arribi abans de que es conseguixi la conclusió.

Hui, ha passat així. Era semblava haver acabat en el que volia dir, però collegico

i tinc l'evidència de que el que he escrit falta coronar-ho.
En rigor, el que volia aquesta era qualcuna de superior a tot el que he escrit i que li donava sentit, ho emigüia. El que he aumat ja ho sabrà; només que havia conseqüit lligar-ho en un sentit poc, superior i que ho justificava amb més integritat.

Per això cosa relleixió i em represento el que he escrit, hi assenteixo però no tinc davant més expansivament, amb la seguretat que li donava la prioritiva intenció.

Mai llegireu Es com si ha.

qui acumulat una sèrie d'objectes per posar-los en una capsa o per adorar un rellotge de la casa i ara en falta la capsa i ha desaparegut la casa. Qui sentit te' el que ho escrit?

+

Pendut el dia. Treballat en ecautitat intensa. Sense concentració. Desagradable, la convivència amb el Gabriel. El irrita, en fa fèstic, és agressiu el veure'l. Conseqüència? Si, no hi ha gos que dis-li. — Però en definitiva m'és indiferent. No cal exagerar. La meva alegria no té causa sobre d'ell sent-

me' / i inexistent - i donant-me
tranquil·litat.

Ara, després de sopar, al
"terres". Petit moviment d'efu-
sió; és important.

29 de juliol. dimecres

Els darrers dies de la set-
mana que acaba de passar he
perdut la frescor dels que suc-
ceïren a la gran exaltació de
l'anterior i l'impuls que
em va donar aquella. No he
treballat en el llet. He deixat
panar els dies sense recollir-los
i inserir-los en la continua-
litat de la meva vida. Així,
al llit, vuij caure en la fonda.

busca de l'empetitiment, de sen-
tir-se sense perspectives a la
vida, de la intimitat per i l'in-
fim descençant. Però d'una
manera raga, comés com un
estat inquietant, que de mi
maken mortia i se enendria,
entre boires, cap a les boires
del més.

Així vuis agafar aquesta
llibreta per anotar-hi aquells
dies. Vais ferrejar-la i vuis
sentir fàstic, el fàstic de sem-
pre, al veure la pobresa
miserable de l'estil i de les
idees que hi anoto.

Tot, un petit fracàs. El
fracàs momentani d'una em-

bravuïda, que conserva encara,
no obstant, al meu esperit,
la seva justificació i la seva
veritat.

Potser sense tanta bellesa
que em suggestioni, he de se-
guir, però.

+

Revisat, aquesta setmana,
la històrica de la República
Romana. Conegut una perspec-
tiva que aviat oblidarei, però
que després crec que podrei re-
forçar, a l' hora de portar
a la realitat el meu projecte
d'un estudi sobre la revo-
lució de Catilina.

A propòsit d'això, he

oblidat també el més, sic més,
d'idees que sobre el nite de
Catília havia anat recollint,
acumulant, tot aquest any.

Seguament es va incor-
venient aquesta falta de mè-
tode en ~~els~~ els temes que m'in-
teressen. Hauria d'anotar el
que s'en va acudint — però
és que mai el que en un
moment determinat escriuria
ho trobo prou conseqüit i,
esperant que més tard arribarié
a quelcom de millor, arribà
el moment que los oblidis o
m'interessa una altra cosa.

Així, també he oblidat
la filosofia que t'ales est-

mans vui, adquirir com una cosa rica i casi perfecte. Almenys, amb grans possibilitats de desenvolupament.

El llibre que he utilitzat per la revisió que deia é: L. Homero: Les institucions polítiques romanes. He liquidat també la "Història de Roma" del mateix autor, utilitzada per iniciar els meus estudis i que ja no em servix per més.

Llegit el desavolt "Savitud" de Puig i Ferreter. Gran narrador, però sense coneixencies. El tema de la lluita sindicalista m'ha dut cap al llibre de Cominier: Cartes d'un visionari,

inutilizable, per interessant que sigui, i als articles de J. Pla a la "Revista de Catalunya". Interessantíssims. El que no arriba a comprendre és el catalanisme. Puig i Ferreter, al llibre anomenat i a "Canir de França", també hi apunta elements irreductibles a la meva visió de les coses. Com es possible, en política, un catalanisme que no signi altra cosa que un mer instrument, expedient de conquestes polítiques (en aquest cas la grandesa d'Espanya a través de l'arrebatament regional)? Per què aquesta gent plantejen el catalanisme com

un principi absolut. Però no vull mençanar-me a la descessió.

Ilegit també alí el mera-vellós llibre de Décs del Cerral: Mallorca. Quina vitalitat prodigiosa i com s'acosta, s'identifica, amb allò que sempre he denegat!

Per últim, llegit a troges els: "Jardins de Sant Pol" de Coronilles. Coronilles no sap escriure en gran. Però té encents i sobretot un estil peculiar i agradabilíssim per l'espiritu que evoca. Es com un more illatí, un matí de pagès, de marines ronja, girat cap a la vida limitada

del seu intiu gràfic; sense fricció,
però amb la dolça tranquil·litat,
caní elegant, de la seva il·la.
Però apart d'aquesta qualitat
és encoratjantament confiós de pocs,
sense conseqüències la definitiva
objectivitat.

Les seves meditacions s'en-
llacen amb part del llibre de
Lain: "Les generacions de la his-
toria", llibre extraordinàriament
mal construït, sense claritat
de tema, escrit amb pedanteria.
Hi hauria, si no fossin aquests
defectes, que vén defronting, un
bon llibre. Sense grans pretensions,
naturalment.

Aquests meditacions són,

en última instància, medita-
cions sobre Déu i la mort.

Això m'ha interessat perquè
el diable vaig sentir fon-
dament aquella idea - que ara
no sento. Que mai podré
sortir de la condició d'ésser
limitat, ja sigui ~~a la~~ mort ab-
soluta, o això és evident, o,
en una vida posterior, perquè
d'altra manera no seria jo.

I això, ni ho sentis encara,
en defensa tota aspiració,
per què aquests sempre ^{ho} són
de plenitud, de quelcom reu-
blant a l'ésser Déu. Però
ara com m'en foto d'això!
Es intolerable aquella capacitat

del home de viure sense se-
guretat. De vegades, com ara,
tubo absurdes aquestes coni-
deracions. Pots el vent que
bufa (escric al boix) m'ad-
verteix de que encara v'ho
i de que puc seguir estu-
diant Història de Grècia. Mes
encara, de que al fer-ho he
de sentir-me segur de que
és una cosa sèria. I efecti-
vament, ara de la mort
"puc m'eu chant". Només
m'irita el pensar que me
n'he preocupat alguna vegada
i que, avui mateix potser, tor-
naré a sentir-la al costat
com a dona impudica, com-

pauçia egotadura i immoral.

31 de juliol, dimecres
Així, llegit l' excellent llibre
de A. Torre : *Sinèrgistica y filo-
logia clàssica*.

Aoni, història de Sumeria y
Acàdia, amb dos manuels casi
detastables : J. Pijoan "Sumeia
Antis" i S. Espriu a la "Història
General" de l'Ed. Ateneo.

1er d'agost

Ariu, oblidat completament els Pratilòrics. He estudiat al mateix una lliçó de Coríl i he passat el dia fins ara, a la posta metanòlica del sol, llegint diaris i revistes atrassats. (A "El Espaniol" els excel·lents primers capítols de "Las lotes de siete leguas" de C. J. C.)

Fà una estona mi he ajagut al costat d'aquests pins, dolçor i fins, des de l'extrem més lluny del bosc, encarat caps al Camp; els troncs negres i or de sol, precoces i exactesobre el cel blau i clar dels daurats raigs de l'estiu, m'han fet fer esparsos per plorar d'enviós. Ara, amb el sol amagat, he perdut

l'escenari i el reactiu. La temperatura, més freda, m'obliga a tornar al mas.

2 d'agost, dijous
Tinc una tendència constant cap a les formes més impures de la melancòlia, cap al propi enviliment, el despecte o, casi millor, el mal apreciade mi mateix, la renuació en la pròpia misèria; una tendència a col·locar com a mercenaris del meu ésser el que momentàniament trobo en un d'insuficient, de fracassat o d'absent, a creure que "s'ha" vuit allò que, en un

determinat moment, fou de més
baix, de més pobre, de més vil.

Ara mateix em deixava en-
deur per la idea de que aquells
dos últims dies, en què no
he fet res, no m'he sentit ca-
pac de res, haurien d'ésser pre-
cisament els que donessin in-
dici de mi, els que em re-
vellessin totalment i definitivament.
Així em sentia mancat d'alegria,
d'intel·ligència, d'assiduitat en
les coses, de potència activa i
creadora, d'esperança personal.

Poques vegades acomeguiré
separar els fracassos d'un mo-
~~moment descalament~~
ment del meu verdader ieu,

d' allò que no fa del'ara
i l'aquí, allò que em ve' del
passat i que em determina el
futur, allò que vull ésser
i que poc o molt he reixit
a ésser en el passat i he d'ésser
amb el temps.

I potser seguiria en aquesta
tendència si ~~segis~~ l'atribuis a
la falta precisament d'aquesta
consciència constant del que
vull ésser, que permet el dit
desdoblament. Si digues que
del passat i del futur gairebé
sempre no en tinc res d'altro
que el que tinc del present:
el sobrevingut, per l'atzar
o per la voluntat dels éssers

exterior, ara i aquí, al meu ésser.

Pero, si no ho interpreto així, i que d' altre puc dir-ne?

El que corriu és el següent:
no abandonar la conquesta conscient de la felicitat que farà uns dies se m'anunciarà en tota plenitud. Per això cal estar sempre "a sobre" de les coses.

Ilegit la prodigiosa "Conjuració de Catilina", de Sallusti.

4 d'agost

Reyat el dia 11 regint
la peuspanyola de "El
Liberalismo Doctrinario", ex-
cel·lent llibre de Víez del
Corral.

6 d'agost, diumenge

Llegit, almorz, horus de les castes
de Liebknecht, de "Ordo amorum"
de Scheber, i l'"Andria" de
Tereuci (trad. per Pere Coronas).

Houï al matí, article a Esco-
rial, sobretot els de Víez del Corral.
Després: Ortega - "Meditación de
la técnica". Començat: Fou-
bant - "La Industria".

7 d'agost

He tingut intuïció d'una forma de vida, d'un estil moral que jo no hauria sentit mai, més que suposant-lo, d'una manera boirosa, i que creia reprobable.

El meu món ha estat fonamentalment basat en la convicció de que existia una objectivitat absoluta, en el sentit de que era possible (almenys en potència) conèixer-la racionalment sense residus. La part de misteri afectava més aviat la forma d'un impossible efectiu, que la de una impossibilitat radical. He cregut seu-

per que junts la ciència total
i la capacitat intel·lectual do-
naven, en definitiu, la vida,
la vida completa i valiosa.
La meva vida, doncs, ha estat
dirigida en el sentit de con-
seguir mètodes racionals de co-
nèixer, mètodes que havien
d'èsser, de més a més, els
que regissin els altres aspectes
de la vida. Per això mai
he conseguit desfer-me d'un
encarcanament que se m'im-
posava a mi mateix en viz-
tud de "idees" o "teories" o
que jo imposava als actes dels
diners, descomponent-los ~~en~~ re-
gards una prèvia idea, de forma

que els meus júdics, enllor
d' ésser pura reacció vital, pura
expressió sentimental, franca
i sense precaucions, eren autèn-
tics júdics normatius, pura deci-
dits, d' una part, i leuts i
amb afectació d' innocènitut,
per l'altra. Yo, dirigit d'a-
questa manera, és a dir, a base
de maximes i de conseqüen-
cias lògiques. Hauria estat se-
gurament un automata. No
vull dir que fos fred, al contrari.
Però era dogmàtic.

La insatisfacció, doncs, es di-
rigia en part principal en mi
(deixo apart la incontrolada
expresió nostàlgica, etc.) cap

a conseguir invertir-me en aquesta absoluta seguretat de la ciència, del saber. Si hagués tingut, al costat d'aquella visió del món, una personalitat fortament sense timideses, potser no hauria hagut d'arribar a les terribles conseqüències, a la infàcia vital que em domina.

(Però potser aquesta ^{visió del món} procedeix del mateix que la timidesa i l'aprovament: de la constant injustícia i preterició de la meva infàcia, que, a més de obligar-me a la intúicio, mi hauria portat a examinar les coses des d'un

punt de vista preventiu, tractant a mi com als dous i, per tant, a buscar regles generals de vida, seguretats per la obediència, el deure, etc...)

Pelò el fet és que mai he pensat que fos a fora d'allò mateix que ja existeix, és a dir, partint de mi, de quelcom de peculiar meu i no de fora, de lo estableit i ja perfectament objectivat, que aquella inscripció en la realitat hagués d'efectuar-se. Es a dir que la meva eflu-sió personal, allò que unes es formula en paraules i estil propis mai ho he considerat

com a atendible, en això mai
ho he vist. Sempre he pro-
curat regir-me, conseqüent ce-
gir-me, principalment en el
pensament i després, explíci-
tament o no, en la resta
de la vida, per les idees, els
sentiments i fins i tot les
expressions dels lèvres. Poni-
plement aquests tendències és
general - però segurament
no és exclusiva ni portada
al grau extrem. El que in-
porta precisament és agut
balancej de tot l'èsser, el
menys de tot allò que en
l'èsser e' propòsit, cap
a aquella banda. Això em

deia a un extrem d'apreci
del detall, del material senti-
mental o teòric, de la coses,
la mitjades. Més i més, jo a-
nava disparat - i d'una
manera exclusiva - cap a
les últimes possibilitats del
saber, cap a la integració
creïda, però en realitat cap
a la dispersió, ja que, al
situar tota satisfacció, tot
contingut vital en un ex-
trem tal, la vida desa-
pareixia, es buidava, queda-
va sense contingut. No era
possible integrar, "perque" no
en tenia la base, que ha-
via d'èsser ~~accordé que~~

el meu monòleg esportau, la meva ordenació efusiva.

Pècio en sentit que ara mi he adonat, he tingut davant meu, he preparat i posseït un altre estil de vida. Es qüestió de sentir-se verdaderament a un mateix, abans que buscar sentir-s'is de donat a pòria. Es a dir, en lloc de volgues sentir alegria, etc., reconeixer que això que ara sento és alegria. I això en tot; coneguir, com deia viure en monòleg, viure de mi mateix, és a dir, autènticament viure. A la fi, neixec.

23 d'agost

Aquest diari - que ara no acabo de reconèixer i acceptar com a suficient, encara que n'escrigui el dia d'avui - em serveix per salvar, en aquesta manera, la successió dels meus dies.

Aquests cinc setmanes d'estada al Picarany, apart del que puguin proporcionar al recorregut i del profit que efectivament n'hagi fet, quedarà, tot i esser realment insuficients, per virtut d'aquests ratlles com a alegries adecs i plenes. I encara que aquests quinze darrers dies no hi figurin, la sort d'avui. que m'ha fet recordar-la

i escurcir-ne el fracàs, ja els arrancà a l'oblit.

Ara no estic, però, satisfet, ni alegre. Les hores petites em dominen. Aquests darrers dies se m'ha relaxat la disciplina que em feia batre'm present a mi mateix, i a l'oblit d'aquest diari li correspon el abandonó de l'estudi, la divagació estèril i la petita punyalada del recordament — potser només recordament d'ésser buix, feble, inútil. Això m'ha de passar sempre que oblixi el futur.

~~00000000000~~ dissabte, 31 d'agost

Obsessional, tota la setmana, al secret de la M.E. Abans del dinouge, que va venir, llendre, portant la flor de l'alegria a la mà, no la coneixia. El diumenge, però, amb l'àngel i va haver la primera davallada. Després de parlar amb ella tota la tarda, amb poca plòvia, però sense pena, a l' hora d'acomiadars-vos vanig truitollas i defensiu com un ~~f~~ ^{castell} de castells. Massa feble, la construcció de la meua seguretat i la meua alegria. Voldria saber què pensa ella del meu paper. En tot cas, va descobrir el secret i

vaig quedat en complet ridicol.
Vaig haver de revelar-li la meva feblesa; i des d'aquell moment vaig perdre un pes complet. Però, quin poc vaig marxar allò de la seva existència! El diumenge ~~no~~
la M.E. fou deessa i amb misteris teològics. No vaig dormir en tota la nit i l'endemà marxava a Barcelona.
Vaig tornar al migdia mateix (més exactament, vaig sortir de Barcelona a la 1 i vaig arribar a Reus a les 5).
A les 10 havia d'ésser a casa seva i vaig proveir de dormir dues o tres hores

per estes mes a tò; però en
despertava a les 8 del divendres. Allí estava perdut i jo
mateix "en derrota". Inbecilitat,
com dius la boira, a
la tarda sobretot el meu
esperit podia esser assajat amb
l'angustia. Vaig continuar amb
el meu paper inèclic i
tot ho recordo amb despresa.
Però l'extraordinari és que
no vaig retiobas, en ella, res
del que mi havia exaltat.
Assassí d'ànimes. vaig matar
agressa fonda, el diví de
la seva. La meva medecina
critat, com un diàni.

S'legit, no sempre amb el
cor però si amb admiració,
el "Dédalus", de Joyce (trad. fran-
cès). L'he corregit, a la fi, per
ser no el darrer capítol. Però
sa de deixar-ho.

Així, "Me, aussi," de Eu-
manuel Grose. Rebut exactissim
(sense art, no obstant) de la me-
diocritat. De qui amateix, per tant,
a les llores petits. Pas a pas, hi
s'ie. A la N.R.F., n.º 183, hi
ha cosa, exacta: "Les êtres, sans
verteu, sans mérite, sans rien qui
veuille que l'on s'attache à
eux..." que no poden evitar
llur caguda: "... ils sont les fa-
tals victimes d'une société in-

pitoyable aux riens innocents." Ses
recours propis, et ses "... seul
crime, involontaire, est de se ten-
ner à la force privée de vertus et
de vices, c'est à dire propre-
mment ses défenses":

7 de setembre. diumenge

Així al vespre, llegint aquests
llibretz, vaig sentir-me, segurament
sense equivocar-me, el fèstic de
la mediocritat. Personatge, tuit
i important, de Broe.

Potser és així. Posiblement
els moments d'exaltació de
la meva vida han d'ésser
enterrats per aquests feblets.

Però així i avui el meu

espirit és ~~est~~ més indiferent, com
a neutre, que en flotin da-
vant de la consciència tot això
sense que, en definitiva, hi pe-
netri gaire fonsament.

Per això, avui, que he reac-
cionat a aqueta inimicitat
pròpia, tanquem en trobo a
mi mateix amb gaire evidèn-
cia. No penso fins al final
de l'estat ascendent que
el 22 de juliol arribarà i
que, amb eclipsis més o
menys importants, segueixrà
litàrement il·luminant-me.

Recordo com tots aquells
dies vaig ésser autènticament
feliç. I lúcid, si no del

futur, que em desmentiria, d'un present assegurat; plè que prometia eucara molt més; i a pesar de tot, via, l'una davant l'altra, tots les meves febles.

Si no vaig veure-les prou com per assegurar-me contra la feblesa més gran. La de l'oblit, la de l'abandon als estuts momentis, va ser, precisament per la rigor de l'evidència que llavors m'omplienava i em nostenia. Aquesta palpabilitat dels moments d'exaltació em féu creure que estaven assegurats, que es mantindrien per la seva sola força, sense caldre que jo vis-

forçà a perpetuar-ne la presència.
Ara sé que no puc tenir
d'acord aquesta compaixença. Pots,
és la meva feblesa la que pre-
cipita l'avortament i l'oblit
del meu edificis interiors. El
car és que he d'affirmar-lo
constantment, sense repòs, sense
deixar-me engranyar per cap
tranquil·litat. La vida és un
riu que menja (o, amb
quina rapidesa!) els arcs del
pont de la nostra consciència.
Per què gongui haver sentit
el seu camí cap a la mort
és necessari que ~~la~~^{la consciència} porti dormi-
ni el seu curs, i per això
és necessari afirmar-la sense

descaus, a agost.

Possiblement els eisens feble, per coneguir-los, per apropar-se d'aquesta consciència, d'aquesta plenitud humana, han de recórrer-se correntment ~~els~~ les aigües del propi misteri. Yo crec que, en definitiva, tot el que no ens és donat no podem coneguir, estorçant-nos. Nowí cal tenir de l'evidència de que el que volen existeix i sabe com existeix. Però és el camí, que sembla degradant, de la intima mirada, de l'impuudor radical, el que ha de proporcionar-nos les baixes i els meidins d'ascensió.

No abandonar-se mai! Al contrari; servir, servir constantment, lèicidament, fèrriament, allò que voleu que sigui el nostre destí!

Després d'escriure això, que he anat meditant a ciuda que ho escriuria, sembla que pel mal fet d'klärir-lo ja em senti més plenament. La dignitat de l'home, si no el seu plensament, és almenys la seva consciència.

Pero no estic tranquil. Com ho estaria! Encara que ho vegi llunyà i com irreal, estic avergonyit de la meua actitud

inbèci / del divendres. Estimada
Maria Eulàlia! No estic enauixat
de tuc, però només pel record,
desmentit precisament aquell dia,
per culpa meva, de la teva
prodigiosa alegria, t'estiu
terriblement. No sé com podré,
ni sabré, fer-me perdonar. Però
potser ja està tot oblidat.

Aquesta sensació ha estat
gallcorn d'estany, que ha
panat al dormiciu dels minuts.
~~Moltes~~ Molts més intensos,
l'exaltació que fa més de tres
anys vaig sentir el dia d'a-
quella concentració a Montjuïc
tanmateix la guardo al recert
com un acordiament ordinari.

No és que jo la situi en un lloc excepcional, si no que per ell mateix el seu record m'és com el record d'un ronc. Ja hi mateix, com vaig estar més d'una setmana, potser. per aborlar, llavorer, en el passat allò que tant en històrius, ara també he estat, i estic, com a impossibilitat de defensar dels restes d'aquesta exaltació, i de seguir essent el personatge habitual, més ignorat i apagat, d'aquesta maria Picaracuy. Encara viso de sensacions i actituds de fi una setmana.

3 de set., dimarts

Això darrer que escrivia abans d'ahir, potser aquell dia - mateix ja no tenia gaire realitat. En tot cas avui ja estic del tot girat cap al meu centre, encara que molt devinentat, i tot el de la setmana passada ho hinc m'oblidat, fins i tot el recordament de la tarda del dijous.

Potser viure aquí al Pica-rany ens proporciona l'allunyament de tota "existència" social; és a dir, de tots els interessos, aspiracions o sorpreses (uns problemes) que del contacte amb els deus' neixen. El

pet és que els moments d'uni-
diferència hi són de la prò-
pia presència i els de passió
s'endinsen terriblement dins de
la intima veïtat. Així, avui,
que, com ^{he} aquests dies darrer,
he viscut sense pena ni glòria,
l'humor m'ha atret l'interès
de penetrar en la "Ètica" de
Scheles. Per ~~perfecció~~ seguir i
volgues retrobar una preocupa-
ció que, aquest estiu, va per-
metre'me conquerir una altis-
simua consciència de mi ma-
kix. De fet, Scheles no l'ha
penetrat; però, a més de la
dificultat intrínseca del llibre,
tengo motivació en el meu

abriendo davant de les eunes
planxes de la "Ética", en la
necessitat de preparar-me la
lectura retrobant-me ~~que~~ al-
tra vegada dius d' aquella
intensa consciència de mi ma-
l'ex de què parlo.

(Tot això m' sentia tris-
tant ridicument.)

5 de set.

Agusta llibretx és en definitiva
una estupidesa. Però voleria que
fos un autèntic "diari"; i
algunes vegades lo veuenito.
Però generalment no passa d'esse-
ncia bestica poca-solta. M' hi a-
bandono fontament a la me-

dicorint de tot el baral, vulegal i inelegant que acostumem a ésser. Per què no he de convertir-ho en una obra? No crec que falifiqués res. Al cantrari; així em veuria una companyia - una incòstiu. El que em devia constantment és justament tot el que hi ha de natural; per tant, de inexpressat i groller.

I em consteixo a llençar-la, destruir-la, oblidar-la. M'afervo a aquests plens perquè preveig que hi haurà un moment en què, segurament, voldre' elegir-les.

diòcritut de tot el banal, vul-
gar i inelegant que acostumem
a ésser. Per què no he de
convertir-ho en una obra? No
crec que faliniquis res. Al con-
trari; així em crearia una
companyia - una institució. El
que em devia constantment
és justament tot el que hi
hà de natural; per tant,
de inexpressat i groller.

I em consteixo a llevar-
la, destruir-la, oblidar-la. M'a-
fervo a aquests plans perquè
preveig que hi haurà un mo-
ment en què, segurament ni-
guia, voldrà elegir-les.

6 de set., dijous

Fà dies que viu esperant.

Probablement cree que al final de l'opera he de retribuir l'àlegria i l'impuls de principis d'aquest estiu. Però es-pero a què passiu els dies per saber el com i el per què espero, més profundament que ara.

Començo a creure que, altra vegada, he fracassat. Aquest estiu no m'ha servit de gaire. Casi tot el que m'he fet viure ho ho oblidat. Imposible recuperar-ho. Es culpa meua!

Llegit, avui: "la filosofia pre-socràtica"; i "Sociats" a "Los

Grands Pensadors." Tucapac de pen-
tar, després, a l'estudi de Rubí: "Sòcates i la salut del grec".

Era fà per veure' un al-
ta reguda arrondegat en la
incapacitat. No tiene impuls
que em faci reaccionar. Casi
que em sento impotent; no
depeix de mi.

Diumenge, 8 de setembre

Ahir vaig llegir, sorprès
i encantat, "El alcalde de
Zalamea". No esperava que fos
tú: potser és una meia cor-
ponent. Però als dos primers
actes hi ha moments d'una
dolçor i un dia matinal

profundament humà (a més d'un art perfecte en les escenes i en la bruxa) que us tenen tots gaire veure amb la idea del "calderonià" — si amb l'acte tercer.

Així m'he llevat seri, "normal." He estudiat Coríl, al matí. Elegit una cançó de Saavedra Fajardo. Després, el "Libre de Evrust e Blanquerua".
Senyor Déu Glorios!

Quina dolçor els primers capítols: el plor d'Aloma, història de la seva maternitat... I una aura de "bona, caritat, humilitat"... I la llegüia, més-vella de gris elegant.

Avui he rebotat un tó de serena esperança.

Pensament errant. Ràpidament, serenament. Tot el que voldria anotar és massa desfat i estot per què en li esforci. A més, tinc pesca.

L'important és que -irracionadament, imprevisiblement! - avui he stat, oh. sense cap excís!, felic i qui d'altre, ni abans d'altre, ni l'altre, etc., no hauria conseguit superar una desorganització total.

Sé que, avui, no ellevant-me a sobre de mi mateix per tenir el fruit interior, real o fantàstic, de les meva ~~actes~~

errabunda despròticó, però, pel
futur, el dia.

Però (oh petit cosa!), l'haver
estudiat una lliçó de Civil
amb la - i més si persevero -
la meva recerca de no ha-
ver complert amb el que,
si és mon ambició, no s'
mon ofici.

Villars, 9

Al llit, així, vuis acabar el
1er llibre del "Blanquerna". L'an-
ra bondadora, la profundissima
caritat dels primers capítols es-
devé exaltació, passió cari, vers
una religiositat dominadora, ab-
soluta; temperada, no obstant per

un profund sentiment serà de la vida, que està sobrebot apoiat en l'estil. No fos això, seria potser una repugnant exageració d'intellectual, de teòref.

Llegit ara, ràpidament, el recull d'articles de Gauvet i Una unesco sobre Espanya. Interessant el punt de vista de Unamuno sobre el carlisme. Si empàtic, almenys, l'espiritual intel·lectual de Gauvet.

Una unesco, agressiu, desagradable. No acabo d'entendre qui significa, en definitiva, la seva idea de la subhistòria.

12, dijous

Ni abans d'ahir, ni ahir, he llegit, sentit o fet res. Atonia.

Ahir al vespre, mentre esperava el sopar, vaig deixar errar el pensament i la imaginació al voltant de la meva vida aquell proxim curs, si vaig a Barcelona. M'imaginaava superant aquesta atonia, oblit de si mateix, obrint a la melancòlia, a la tristesa negre i mediocre, que aquests dies remouen dins meu, potser sabent com expulsar-ho, però sense infusiar-me per fer-ho. Contemplava l'acumulació de molesties, injúries i fracassos, presos sense "d'etachement", mag-

sa seriosament, que van impedint-me de rebre i veure l'alegria o sensillament ^{o acceptar} qualsevol bona o joc innocent sobre mi i sobre coses que aprecio o respecto. Veia bé com en deficiència depèn de mi que m'immunitzi contra l'excessiva sensibilitat o l'exageració de la meva moltsità per coses que no tenen massa importància. Comprendia que si no ~~puc~~ ^{puc} consegir una defensa a base de fer, per propia impunitat, que els deus no pensin en molestar-me, si depèn de mi que depreciï radicalment els deus, que no m'imponguin, que els abandoni

a la seva degradació quan, sense donar importància al que fan, en perençen, amb intenció, sense adonar-se de que és una violència important. Ni puc dissuadir-los per simpatia, ni contestant-los amb les mateixes injúries, per què no en tinc el coratge. Però si puc fercecar-me dius de mi mateix, si puc despreciar els dius, sense preocupar-me de la purgüeria que, d'ells, em vindrà a bresca a mi. Però aquest capítol de les injúies era ahir secundari i en realitat no més es referix a la mare. L'important no és venistir als insults amb l'encaixarament

si no expulsar tot el que no sigui alegria, expansió optimista; expulsar continuament la depressió per què el meu espíri exacte i clar. Així, alivis em veia a Barcelona, ja lliure de l'afec familiar, amb la possibilitat d'objectivar perfectament la meva vida, deixant aquella preocupació massa vil per la pròpia vida. M'imagineava anant amb exactitud i mètode la meva vida exterior d'allí en una llarrebu on coneixeria totes les coses importants, amb autoritat i elegància, dels de la política fins a les converses

que tingués amb la gent d'allí, passant per les reflexions que sobre tot se m'acudissin.

Amb això van cuidar a copar i mentre en retava les mans pensava en que m'havia d'esperçar per no fer cas de la tendència a la depressió que abraus de dir res a la mare ja en ve, procurant ésser a-tent i amè. Volia comporar-me ja l'ànim per poguer ésser alegre sense esforç, arreconant la meva seguretat (mou confirmada) de que havia d'ésser mal rebut. En definitiva mi importava poc l'exit que pogués haver (ja sé mou que seu-

me es reduïrà a no esser massa mort); era una qüestió de pròpia higiene.

Quan m'asseïa a taula ja vno veure que m'era massa difícil. Amb això l'Anàlia va dir: "Ve-t-aquí que al Tuan sempre que està davant vos (dirint-se a la mare) fà cosa cara que sembla que no pugui aguantar-se". I la mare, reconeixent-ho desleuguida (no podria ésser d'altra manera): "Es com el seu pare!" amb gest aggressiu, insultant. De fet jo havia provocat amagar la meva depressió, esperant que trobar de l'ànim dels de-

més era podria viudre coratje. La
màlia no va fer altra cosa que
el tonto, com sempre que vol
estar diferent de ni mateixa.

Poc la mare ~~ja~~ no feia res
més que seguir amb la seva
actitud més normal: la d'in-
sultar a tort i a diut (puc
dir que amb mala intenció? Que
és difícil de dir i veure!), sense
cap consideració, expulsant
la pròpia naturalesa, arbitrà-
ria i feroçitat. Always amb
mí, he de fer esforços enormes
i és amb equilibris inestable-
bles (posat tot per mí, na-
turalment) ~~ja~~ que arriba a ésser
una mica menys violent.

Davant d'això ja vaig perdre tot l'ànim i vaig haver de volentar-me molt per no fer una exploració. Era un desmentit tan exacte a la petita esperança que encara tenia! Vaig dir que no li havia rao' de parlar de mi i de fer observacions desagradables; que mentre jo no insultés a ningú, tenia rao' d'esperar que se m'havia de deixar tranquil·l; i que si jo era desagradable, fins i tot volgueren no ser-ho, valia més que, en lloc de dir-mi-ho, no es fes cas de mi. Però el que vaig dir mi era escoltat mi rebut d'altra

mancera que amb una gesticula-
ció de despreci. Que era així
es va comprovar al final
del wpan, que es va repetir
l'insult. No vaig dir res. Vaig
deixar desenguada (sense fer
cap fest) que la taula, quan
van el wpan era ben acabat,
i al lluny, sota un arbre,
contemplant la claua, vaig
runiar altra cop la ofensa,
totes les ofenses, la repugnant
actitud de la mare amb mi,
plena (i creu el contrari !)
de despreci i casi d'odi.

Tot això és excessi vanyent
d'era gradable i pot ésser inter-
pretat malament. És repug-

na, m'agobia!... Però és, exactament, el que altres i avui en dominen. No puc fer altra cosa que procurar esser sincres.

Això que acabo d'austrar-se a collocar la qüestió d'aquest "diciu" - que és la de coneixèm a mi mateix - en el seu punt àlgid. Per què si introdueixo la qüestió del desacord entre la meva mare i jo, com una qüestió que m'afecta a mi intrinsecament, és que - apart de la culpa que ella tindrà recupre - jo, la meva manera d'ésser, és la que ^{l'importància} ~~de~~ d'aquest desacord. La mare

té responsabilitat en el que fa, i plena; però en definitiva jo no-
dria superar-ho i posant aquest aspecte en el mal lloc que li correspon, podria també situar d'altres aspectes en el bon lloc que indefectiblement també els correspon. I aixòs la cosa no tie-
drà major importància i no hi hauria cap necessitat de que introdueixi aquí qualcom de tant de-
gradant. Per què era així no hi hà aquí cap al·lusió altre que respecta a aquest afet, ~~o~~
respecte o almenys cap acusació.
Però ara, que en sembla haver ~~estat~~ arribat a veure dies en mi, que acabi d'aquesti

mavaia vol dir que he fracassat.
I encara, haver fracassat no tenia
d'una major importància si en
nasquéssem noves esperances. Pocò
que vol dir, això de que cre-
gui que ho arribat a cincze anys,
que se m'hau tallat totes les
esperances? I, en efecte, si
no és en la meva voluntat,
m'ha i esquinou, no veig altre
apòi per seguir avançant. No
veig en mi res de segur, res
de certament, que en comprensi
de tots els aspectes miserables. No
hi ha res de segur en què fes-
gui creure, en què pugui apreciar.
Només puc fer la hipòtesi
de que sortint d'aquest am-

vant o esforçant-me per desconeixèl mentre no continuï essent-hi, se'm despertarà l'esperança, en fugirà aquest ofec. El pifior de la depressió aquesta és que vers els mitjans de superar-me l'abatiment abrolet, però no puc entusiasme per usar-me.

Per què la petita fe que, un cop del fet d'enunciar-la, he de tenir en aquella hipòtesi, no en desperta a res. Què m'importa que conseqüeixi la tranquil·litat, esforçant-me per oblidar tots els motius de depressió, si no puc tenir confiança en que he de canviar? Si estic convencut de que no té tal com

ara que veig, quin interès té
per mi ésser-ho més o menys
abatut, i fins i tot ésser-ho
amb felicitat?

Pots com que no tinc co-
ratge pel suïcidi, no em queda
altre reuei que seguir vivint.
Com? Deu men.: estudiaré
covil i si puc examinar-me,
almenys comprobaré que, per
això, si serveixo.

Consti, però, que no comi-
deo erroni el que pensava al
començar aquest oficis. El que
passa és que no tinc confiança
en mi, per què pugui tra-
litzar-ho.

